

רע"ב

תו"ש

א אור לארבעה עשר. ליל שלמחרתו יהיה י"ד. וקורא התנא ללילה אור כדרך שקורין לעיור סגי נהור, ולישנא מעליא נקט: בודקין את החמין. אית דמפרשי טעמא דבדיקה כדי שלא יעצור על כל יראה וכל ימנא אם יהיה חמץ צביתו בפסח. ואע"ג דצבטול בעלמא סגי, חיישין שמא ימנא גלוסקא יפסיפה וימלך על ציטולו ויחשוב עליה לאכלה ויעצור עליו על כל יראה וכל ימנא, הלכך בודקים את החמץ כדי לצערו מן העולם. ואית דאמרי

מסכת פסחים

פרק א א אור לארבעה עשר, בודקין את החמין לאור הנר. כל מקום שאין מבניסין בו חמין אין צריך בדיקה. וקמה אמרו שתי שורות במרתף, מקום שמבניסין בו חמין. בית שמיא אומרים, שתי שורות על פני כל המרתף. ובית הלל

א אור לארבעה עשר. כתב הר"צ ליל וכו' ולישנא מעליא נקט. מסיים הרמב"ם שלא תהיה פתיחת הספר בשם ההעדר. והר"א והר"ן כתבו עוד על שם פתח דצריך יאיר (תהלים קיט): בודקין את החמין. כתב הר"צ ואע"ג דצבטול בעלמא סגי דילפינן מדכתיב תשציתו ולא כתיב תבערו והשצתה דלג היא השצתה. כדפירש"י דף ד' ע"ב. ומ"ש שמא ימנא וכו' וימלך על צטולו ויחשב כו'. כלומר דכמו שצבטול בעלמא דהיינו צלצ שיחשוב צלצו כאילו הוא עפר סגי צכך. אע"פ

שלא הוציא בשפתיו כלום ה"נ במחשבה בעלמא חוזר מצטולו וזוכה זה דמחשבה מצטולת מחשבה: כל מקום שאין מבניסין בו חמין. מפרש בגמ' לאתויי הא דת"ר חורי הבית העליונים והתחתונים וגם היגיע וגם המגדל [משום דמשופעין] ורפת צקר ומתבן ולולין ואולרות יין ואולרות שמן א"ל בדיקה. ואהא מהדר ומקשה ולמה אמרו כו' דהא אולרות יין ואולרות שמן אין צריך בדיקה. ומשני במרתף כו': שתי שורות על פני [בל] המרתף. ו"ש הר"צ עד שמי קורה פירש"י עד התקרה והוא כמו שמי השמים. ומ"ש וחוזר ובודק וכו' וע"פ ארבו ורחצו כו' וכן ל' רש"י וכלומר דהייט ע"פ ארבו ורחצו דארבו הוא שאמר שצדק שורה חייטנה מן הארץ כו'. ורחצו הוא שאמר וחוזר וצדק הצביות העליונות. וכתב רש"י שאף היא נקראת שורה אם זאת למטת מלמעלה למטה. [ומ"ש הר"צ ועשויה כמין גא"ס יונית כו' מסיים רש"י ועשויה כמין כ"ף שלט פתוחה [וע"י צפ"ג דמדות מ"ט] שורה אחת כמין גא"ס הייט שורה צוקיפה ושורה עליונה בשכיבה כאדם הצדק כותל הבית מבחוץ והגג הרואה את הקורה דהייט כל גג השורות עכ"ל. ולפי קורא החיטנה אורך והעליונות רוחב שאותה של שכיבה ראוי להקרא רוחב ושל זקיפה ראוי להקרא אורך. עוד יש לפרש שעל פני ארבו ורחצו חוזר על כל הצ' שורות (תהלים) הן על החיטנה הן על העליונה ששתיים צדק לאורך ולרוחב של כל המרתף. אבל לפרש שעל פני ארבו ורחצו קאי

טעמא דבדיקה גזירה שמא ימנא חמץ צביתו בפסח ויאכלנו, כיון שאין רגיל להיות צדל ממנו כל שאר ימות השנה: לאור הנר. בגמרא יליף בדיקת חמץ לריכה שחאה לאור הנר, מדכתיב הכא (שמות יב) שאור לא ימנא, וכתיב התם (בראשית מד) וימנא הגביע, מה מציאה האמורה שם ע"י חפוש, שנאמר ויחפש וכו' וימנא, אף מציאה האמורה כאן על ידי חפוש, וחפוש הוא צנר דכתיב (משלי כ) נר ה' נשמת אדם חופש כל חדרי צטון. ותקטו הבדיקה צלילה מפני שצלילה כל העם מציין בצניהם, ואור הנר יפה לבדיקה צלילה יותר מצביות דשרגא צטיהרא למאי מהניא. ומיהו אם לא צדק ליל י"ד וצדק צ"ד שחרית צריך שיצדוק נמי לאור הנר: ולמה אמרו. לקמן במתניתין: שתי שורות. של חציות הסדורות זו ע"ג זו במרתף של יין צריך לצדוק ציניהן, אחר שאמרנו כל מקום שאין מבניסין בו חמץ א"ל לצדוק, למה הכריחו לצדקן. ומשני, לא אמרו אלא במרתף שמבניסין בו חמץ, כמו מרתף שמסתפק ממנו יין לשלחו ופעמים שהשמש עומד למוזג ופתו צידו וכשהיין כלה נכנס במרתף להציא יין: שתי שורות על פני [בל] המרתף. דרך אולרי יין לסדר חציותיהן שורות שורות עד שממלאין כל קרקעית המרתף וחוזרין ומניחין חצית על חצית, כשורות התחתונות כך שורות העליונות עד שמי הקורה. ושתי שורות שאמרו צ"ש הם שורה חייטנה מן הארץ עד שמי

תוי"ט

רע"ב

על העליונה דקמין ליה לחוד אין גראה דהא אף
בחילונה צודק על פני כל המרתף ולמה יפרש כך רק
בעליונות: שתי שורות החיצונות שהן העליונות.
פירש הר"צ שורה העליונה הרואה פני הפתח ומסיים

רש"י והאי פתח לאו
כגדו ממש קאמר אלא
הכולל מהפתח זו קרי
הכי. ומ"ש הר"צ ושלמטה
הימנה הכי מפרש רב
גגמ'. ודייק מדתנן
ברש"א חילונות ש"מ
דחרייהו חילונות צעיק.
ודתנן דתרי הכי עליונות
למעטוי תתאי דתתאייח.
כלומר שלשית ושחתייה.
ואע"ג דבספרי גמ'

גרסינן והלכתא כוותיה דשמואל דמפרש עליונה
ושלפנים הימנה אל תתמה על החפץ להר"צ לפרש
אליבא דרב. דגירסא זו דידן לא נמנא להפוסקים.
שכן הרמב"ם והרא"ש והטור פוסקים גמי כרז ומשום
דהלכתא כרז באיסורי וכן מנאמי צ"מ ועי' לקמן
פ"ד מ"ג: (א) חולדה. אע"פ שז"ל הכתוב נקרא שם
המין כל זכר. כדכתיב (ויקרא יא) החלד והאז. ה"ג צמ"ז

קורה, וחוזר וצודק החציות העליונות על פני ארכו
ורחבו של מרתף, נמנא שתי שורות כמין גא"ס
יונית, שורה אחת צוקיפה ושורה אחת בשכיבה: ב'
שורות החיצונות. השורה העליונה הסמוכה לשמי

קורה הרואה פני
הפתח, ושלמטה הימנה.
ואותן שלפנים אינו
צודק כלל. ומן החילונות
אינו צודק אלא שתי
העליונות בלבד: ב' אין
חוששין. כשצדק הבית
בזוית זו ובא לצדוק
זוית זו, אין חוששין
שנא בתוך שבאחי לזו
גרה חולדה למקום
הצדוק ואריך אני לחזור

ולצדוק, שאם באה לחוש לכך הרי גם מחזר לחזר
י"ל כן אני צדקתי קודם לחזרי ולאחר צדקתי
הציאה חולדה חמץ מחזר חזרי לחזרי ואין לדבר
סוף: ג בודקים אור ארבעה עשר ובארבעה עשר
שחרית. הכי קאמר, באחד מג' פרקים הללו בלבד
בודקים, ולאחר ג' פרקים הללו אם לא צדק שז

פ"א דחולין תנן רחלות וכתבי (בראשית ז) רחלים מאתים. וקאמר ר' יוחנן בגמ' [קלו]. [דלשון תורה לעממה
ולשון חכמים לעממן ועי' ריש מסכת תרומות [ועי' בפרק אחרון דעירובין משנה י"ג]: (א) רבי יהודה אויבר
ובי' ובשעת הביעור - כתב הר"צ דטעמיה דלאחר הביעור לא יצדוק דלמא אחי למיכל מיניה וגמי שמן
במשנה ד' פ"ד דשבת לא גזר דלמא יסתפק מנר הדולק דמשום חומרא דשבת מזדיל גדיל. גמרא: בתוך
המועד. פירש הר"צ בשעה ששית שהוא מועד הביעור [עי' במשנה דלקמן] לאחר המועד עד שתחשך כך
פירש רש"י וכתב הר"ן ואיכא למידק ומשתחשך ואילך למה לא יצדוק, ואפשר דהיינו טעמא משום דאפי'
רבנן מודו דכל היכא דענוש כרת אפי' מחזר אליו לשורפו חיישין דלמא אחי למיכל מיניה. ולא סמכינן
אהאי טעמא אלא עד כשתחשך דליכא כרת עכ"ל. והא דלא רצה רש"י לפרש כאית דמפרשי כתבו החוספות
דלטעמיה אילי שהוא מפרש כפירוש קמא במתניתין א' שכתב הר"צ דטעמא דצדיקה שלא יעצור על כל
יראה ולאחר פסק ליכא כל יראה. והר"ן כתב דאפי' הכי ניחא לאית דמפרשי דסברי דכי היכי דקנסוהו
רבנן משום דעבר על כל יראה לאסרו בהגאה עשו חזק לדבריהם כשל חורה. להצריכו אף צדיקה ע"כ. אבל
הכריח פירשו דאית מפרשי מכה קושיית החוספות דלר' יהודה קני שעת הביעור. ולמה שינה לשון למקרי
ליה מועד. ואני אומר דרש"י מפרש מועד שעת הביעור משום דהכי איתא ב' הגזל ע"ש ד' ז"ח ע"ז אמר
רבה גזל חמץ לפני הפסח ובא אחר ושפרו במועד פטור שהכל מלווין עליו לבערו. לאחר הפסח מחלוקת
ר"ש ורבנן וכו'. והתם מועד היינו משעה ששית שמועדו לבערו. ולהכי לא קאמר התם לאחר המועד אלא
לאחר הפסח. משום דלאחר המועד היינו אחר הביעור עד שתחשך. ואילו התם כל עוד ימי הפסח מלווים
עליו לשרפו ולבערו. הלכך הכא דתקנו מועד ולאחר המועד ודאי פירושו כמועד דהתם דהיינו שעת הביעור.
ולענין קושיית התוס' יש לומר משום דחייז אדם לומר בלשון רבו כדתנן פ"ק דעדות ור' קבל הלשון מר'
יהודה ששנה לתלמידיו בלשון בייעור וקבל מהחכמים ששנאו כל מועד וקבעו במשנתו כלשון איש ואיש: ובה

רע"ב

תו"ט

אינו צודק: בתוך המועד. בשעה ששית שהוא מועד הציפור: לאחר המועד. עד שתחשך. ואית דמפרשי בתוך המועד, לאחר המועד, לאחר הפסח. כדי שלא יתערב לו חמץ שעבר עליו הפסח שהוא אסור בהנאה בחמץ של היתר שנעשה לאחר הפסח. ור' יהודה סבר לאחר הציפור, דהיינו לאחר זמן איסורו של חמץ, לא יבדוק כלל דלמא אחי למיכל מיניה. ורבנן אמרי יבדוק לאחר זמן איסורו, ולא חיישין דלמא אחי למיכל מיניה כיון שכל עגמו מחזור עליו לשורפו. ואין הלכה כרבי יהודה: ד' ושורפין בתחלת שש. ואע"ג דכל שעה ששית מדאורייתא שריא, גזרו רבנן עליה דלמא טעו וסבור על השזיעית שהיא ששית. אבל החמישית לא טעו למימר על השזיעית שהיא חמישית, ומותר: תולין בל חמש. ואיטו אוכל גזירה משום יום המעון דטעי וסבר על השזיעית שהיא

אומרים, לא בדרך אור ארבעה עשר, יבדק בארבעה עשר. לא בדרך בארבעה עשר, יבדק בתוך המועד. לא בדרך בתוך המועד, יבדק לאחר המועד. ומה שמשיר, יניחנו בצנעא, כדי שלא יהא צריך בדיקה אחריו: ד רבי מאיר אומר, אוכלין בל חמש ושורפין בתחלת שש. ורבי יהודה אומר, אוכלין בל ארבע, ותולין בל חמש, ושורפין בתחלת שש: ה ועוד אמר רבי יהודה, שתי חלות של תודה פסולות מנחות על גג האצטבא. בל זמן שמונחות, בל העם אוכלים. נטלה אחת, תולין, לא אוכלין ולא שורפין. נטלו שתיהן, התחילו בל העם שורפין. רבן גמליאל אומר, חלין נאכלין בל ארבע, ותרומה בל חמש,

חמישית. ומיהו לשרוף אינו צריך, ומאכיל לבהמתו. אבל ששית אף בהנאה אסור מדרבנן, גזירה משום שזיעית. והלכה כר"י: ה שתי חלות. של חמץ: של תודה פסולות. שנפסלו בלינה. שמתוך שהן מרובות לחמי תודה צ"ג צניסן, שכל מי שיש לו תודה להציא מציאה צ"ג, נפסלות בלינה לבוקר של י"ד. לחמי תודה ארבעים חלות, עשרה מהן חמץ. ותודה נאכלת ליום ולילה, ואם היו מציאים אותם צ"ד אין נאכלות של חמץ אלא עד שש שעות, ואסור להציא קרבן ציזים שיתמעט זמן אכילתו, שאין מציאין קדשים לבית הפסול, הלכך כל מי שהיה עליו קרבן תודה מציאה צ"ג, דצ"ד לא יוכל להציאה, וכל שכן בפסח, ונפסלו בלינה ליום י"ד לפי שלא היו להם אוכלים כל כך, ומשום הכי דפסולות היו נטויות שם, שאם היו כשרות לא היו נטויות אותם שם לפסול ציזים: שמונחות. שם עד זמן הציפור ונשרפות: על גג האצטבא. שהיה זהר הציז. כדי שיראו אותם שם לסימן: נטלה אחת מהן. בתחלת שעה חמישית זא שלית צ"ד ונטל האחת, וכל העם מכירים שהגיע שעה חמישית ותולין: ותרומה בל חמש.

ע"כ: (ה) ושורפין בתחלת ו'. כתב הר"צ ואע"ג דכל שעה ששית מדאורייתא שריא שנאמר (שמות י"ב) אך ציזים הראשון תשצימו שאור מנמיכם. ומפי השמועה למדו שהראשון זהו י"ד. ראיה לדבר זה מה שכתב בחזרה (דברים ט"ו) לא תאכל עליו חמץ. כלומר על קרבן הפסח. כך למדו מפי השמועה בפירוש דבר זה. לא תאכל חמץ משעה שראויה לשחיטת הפסח שהוא צין הערבים והוא חצי יום. הרמב"ם בפרק א' וצ' מהל' חמץ: תולין בל ה'. פירש הר"צ גזירה משום יום המעון. עי' מ"ג פרק ה' מסנהדרין: (ה) של תודה פסולות. פי' הר"צ כל מי שהיה עליו קרבן תודה מציאה צ"ג וכו' דלשהויי עד אחר הפסח עובר בשעה

תוי"ט

דוצאת שמה והזאתם שמה (דברים יג) כמ"ש הר"ב
 בריש מסכת ר"ה: על גג האיציטבא. הכי גרסי'. ועי'
 פ"ד דסוכה מ"ד [וצמשה ח' פ"ג דתענית]: ①
 השמן. פי' הר"ב של תרומה מדקתני מלהדליק בנר.

לחילי שמן שן קודש
 כשנפסל נשרף נקדש
 צניח דשן ואין לכהניס
 היתר זהם אכל שמן
 תרומה כהניס מדליקין
 זו דכתיב (במדבר יח) ואני
 נתתי לך משמרת
 תרומותי בשמי תרומות
 הכתוב מדבר אחת
 טהורה ואחת טמאה
 ואמר רחמנא שך תהא
 להסיק תחת תשילך.
 רש"י: בנר שנשטמא
 בשטמא מת - אכל
 כשנטמא נשרף דנעשה
 ראשון אע"ג דעשין לשמן
 שהם משקין להיות
 תחילה דלעולם משקין

נעשין תחילה כדפי' הר"ב ב"ח דבר דריש מנ' שנת
 וגמלא שהסיף אדרבי חגיגה שנעשה שלישי ראשון
 מאי אמרת דהאי דנעשין תחילה מדרבנן היא. הא
 הך דאוכל מטמא אוכל נמי מדרבנן הוא. ועי' צמשה
 ב' פרק ה' דסוטה. אלא הייט טעמא דדייק לומר
 שנטמא בטמא מת. משום דאיהו סבירא ליה דמן
 החורה משקין מטמאין אוכלין ואשמעינן השתא
 דכשנטמאו בנר שנטמא בטמא מת. הוסיפו על
 טומאתן שנעשה ראשון ומטמאין אוכלין מדאורייתא
 גמרא. והביאו הרמב"ם בפירושו. ועי' בסמוך לקמן.
 והא דמפרש הר"ב דר"ע הוסיף להחזיר הג' ראשון
 לישנא דגמרא נקט ובכלל זה דלר"ח לא נעשה [שני]
 אלא מדרבנן ע"י אוכל ולר"ע נעשה ראשון מדאורייתא
 ע"י כלי ומה שכתב הר"ב דכל הכלים דינים שוים לכלי

רע"ב

דאסור להפסיד קדשים צידים כל זמן שיכול
 לאכלם: ושורפין בתחלת שש. דהשתא דלא רוצא
 טעם צין ו' לו'. ואין הלכה כר"ג: ו מימיהם של
 בהנים לא נמנעו. משום דצעי למתני סיפא

מדצריהם
 ששורפין תרומה
 טהורה עם הטמאה
 [נקט] לה הכא:
 מלשרוף את הבשר
 שנשטמא בולד
 הטומאה. בולד של וולד
 קאמר. כלומר הצער
 שהוא שלישי שנטמא
 בשני לטומאה, שהוא
 וולד של וולד, לא נמנע
 מלשרפו עם הצער
 שנטמא באב הטומאה
 שהוא ראשון לטומאה.
 וכשנענע זה הצער
 שהיה מתחלתו שלישי
 בצער שנטמא באב
 הטומאה חוזר להיות

שני, שהרי נגע בראשון ונעשה שני, וגמלא שהוסיפו
 לו טומאה על טומאתו. דמעיקרא שלישי והשתא
 שני. ואעפ"כ לא נמנעו מלשרפו עם חמור ממנו,
 דהואיל ואף זה הקל לשריפה עומד לא חשו אם
 מטמאין אותו יותר ממה שהיה. ואע"פ שאין אוכל
 מטמא אוכל מן החורה שנאמר בטומאת אוכלין
 (דברים יד) טמא הוא, הוא טמא, ואיט מטמא אוכל
 כיוצא בו, מ"מ רבנן גזרו שיהיה אוכל מטמא אוכל:
 השמן של תרומה שנפסל בשבול יום. הוא שלישי
 לטומאה. דטבול יום פוסל את התרומה מן החורה
 ועשה אותה שלישי לעולם, לא שגא אוכלין ולא
 שגא משקין: בנר שנשטמא בשטמא מת. האי נר של
 מתכת הוא. וכל כלים חוץ מכלי חרס שנגעו
 בטומאת מת נעשו כמותה, אם אב אב, אם ראשון
 ראשון, דכתיב (במדבר יט) בחלל חרב, ודרשין חרב

הרי הוא כחלל שהחרב שנגע צמת נעשה אבי אבות כמת עומד, וכשנגע בטמא מת שהוא אב נעשה
 ג"כ החרב אב, והוא הדין לכל שאר כלים חוץ מכלי חרס. נמלא הגר של מתכת שנגע בטמא מת. נעשה
 אב הטומאה. והשתא הוסיף ר"ע על דברי ר' חנניה סגן הכהנים, שר' חנניה לא החיר אלא להחזיר
 הג' שני, ור' עקיבא החיר להחזיר הג' ראשון, שהשמן שנפסל בטבול יום שהוא שלישי, כשמדליקין אותו
 בנר שנטמא בטמא מת, שהגר עומד נעשה אב כמו שאמרנו, נמלא שחזר השלישי להיות ראשון ואעפ"כ

רע"ב

תוי"ט

לא נמנעו, דהואיל ויש שם טומאה עליו לא חיישין ליה ומותר להוסיף צידים: ז מדבריהם למדנו. בין רבי מאיר בין רבי יוסי תרומהו סבירא להו דזשר שנטמא צולד הטומאה דאמר רבי חנניה, מיירי בזשר שנטמא צמשים שנטמאו בכלי שנטמא בשרץ, ורבי מאיר סבר טומאת משקים לטמא אחרים לאו דאורייתא, שאין משקין מטמאין אחרים

מחמת וכן כתב הרמב"ם עי' בריש מסכת אהלות: « מדבריהם למדנו. מ"ש הר"צ שנטמא צמשים שנטמאו בכלי שנטמא בשרץ דהא אוקמינן לעיל שנטמא צולד ולד וכ"כ רש"י והקשה דסוף סוף כיון דאין אוכל מטמא אוכל אלא מדרבנן [כדפי הר"צ לעיל] מה קא מהני ליה האי זשר לבשר שלישי אי לשייה שני מדרבנן מעיקרא נמי שני מדרבנן הוה דאילו

ואפילו אוכלין אלא מדרבנן, ומשום הכי קאמר מדברי רבי חנניה דאמר שזורפין זשר שנטמא צמשים דהוי ליה טמא מדרבנן, דמדאורייתא טהור מעליא הוא, עם זשר שנטמא באז הטומאה שהוא טמא דאורייתא: למדנו שזורפין תרומה שהורה עם הטהרה. משהגיע שעה ששית שהיא אסורה מדרבנן. כמו שזורפין זשר שנטמא צמשים שהוא טהור גמור מן התורה עם זשר שנטמא באז הטומאה שהוא טמא דאורייתא: אמר לו רבי יוסי אינה היא הטהרה. רבי יוסי לטעמיה דסבירא ליה טומאת משקין לטמא אחרים דאורייתא וזשר שנטמא צמשים טמא מדאורייתא, הלכך אמר ליה אינה היא המדה, כלומר אי אתה יכול ללמוד זאת מדבריהם, אם התרת לשרוף טמא טומאה קלה עם טמא טומאה חמורה, תתיר לשרוף טהורה עם טמאה. והלכה כרבי יוסי שאין שורפים תרומה טהורה עם הטומאה בפסח. וטומאת משקין לטמא אחרים אינה מדאורייתא אלא מדרבנן כר' מאיר: ומודים רבי אליעזר ורבי יהושע. רבי יוסי קאמר לה דאף על גב דרבי אליעזר ורבי יהושע אפליגו בזריפת

משקים שנגע בהן תחלה היו מדרבנן דהא נגע בראשון. ואפי' ע"י שני הן נעשין תחלה [כמ"ש לעיל]. אלא על כרחך להאי שיטתא סבירא ליה אוכל מטמא אוכל צקדשים מדאורייתא. ואשמעינן ר"ח דשני דרבנן עבדינן ליה שני דאורייתא ולרבי מאיר ש"מ שני דרבנן טהור מעליה דאורייתא מותר לעשותו שני דאורייתא. והוא הדין לתרומה טהורה ששרפת עם הטמאה ולר"י אשמעינן דשני דרבנן והוא שלישי דאורייתא עבדינן שני דאורייתא. הלכך אינה היא המדה. ולמ"ד אין אוכל מטמא אוכל א"ל לאוקמא צמשים צמשים וכו' ומדבריהם מדר"א ורבי יהושע ע"כ. והשתא הר"צ שפי' לעיל אליבא דמאן דס"ל דאין אוכל מטמא אוכל מדאורייתא הדרא קושית רש"י לדוכתא. וכן קשיא להרמב"ם דמפרש לעיל והכא כפירוש הר"צ ו"ל דס"ל כמ"ש התוספות בדף ט"ו צ"ה ולד טומאה כו' דאומר ר"י דאכתי לא גזירה גזירה דכל הפוסל התורמה מטמא משקין להיות תחלה ע"כ. ולפי זה הך סוגיא שהבאתי לעיל דדייק בגמ' אדר"ע אדר"ע ממשקים שנעשו לעולם לתחלה אחיא אליבא דמ"ד אוכל מטמא אוכל צקדשים מדאורייתא דלא כר"ך לאוקמי למתניתין דנטמא צמשים וכו' דמדבריהם אדר' אליעזר ור"י קאי וה"נ ס"ל דלאחר גזירה אמרו

לדבריהם שהרי היו לאחר צ"ש וצ"ה שגזרו לגזירה זו. וקשיא להרמב"ם שהביאם בפירושו ומפרש אליבא דמ"ד אין אוכל מטמא אוכל. דאליבא קודם שגזרה מיירי [דאי לאחר כך לא כר"ך לאוקמי למתניתין דנטמא צמשים וכו' דמדבריהם אדר"א ור"י קאי] ומיהו אשכחנא בחוס' דף י"ד ע"א צ"ה עם זשר וכו'. הקשו בסוגיא דהתם דהוי מנ"י לדקדק נמי בדברי חנינא מהא דמשקים נעשים לעולם תחלה כמו דדייק לר"ע. וחירתו משום דרבי חנינא קאמר מימיהם של כהנים משמע שמשולס כך הוא אף קודם י"ח דבר דגזרו עבל המשקים להיות תחלה. ע"כ. הרי שלא חלקו בין הסוגיות כמו שחלקט אלא כולה סוגי' כמאן דאמר אין אוכל מטמא אוכל. ו"ל דלא גרסי בדברי רבי עקיבא מימיהם של כהנים ור"ע לאחר גזירה מיירי ולהכי מתקדק תלמודא בדבריו: שזורפין תרומה שהורה בו. כתב הר"צ דרבי מאיר סבר טומאת משקים לטמא אחרים לאו דאורייתא וכו' [עי' בפירוש הר"צ צמ"י פ"ד דטהרות] וכתבו התוספות בדבור המתחיל התם פסול וכו'

תוי"ט

רע"ב

ואם תאמר א"כ ר"ח נמי מוסיף אדרבי עקיבא דמדרבי עקיבא דאמר דפסול מדאורייתא מות לעשות ראשון לא שמעין שיהא שלישי דרבנן מותר לעשות שני. וזירושלמי פריך לה וקאמר למ"ד צולד טומאה דרבנן לא זא רבי עקיבא אלא לפחות תפתר בטבול יום דבית הפרס שהוא מדבריהם ע"כ. והשתא אתי שפיר לישנא דמדבריהם. דמדבריו מיבעי ליה [כדפריך בגמ' למאן דמוקי מדרבי אליעזר ורבי יהושע] דהא רבי עקיבא לא קאמר אלא בשלישי דאורייתא. אלא ודאי רבי עקיבא נמי בשלישי דרבנן מיירי: דתלוייה. פי' הר"ב דכתיב משמרת תרומתי כו'. עי' משנה ח' פרק שמיני דתרומות:

וזהו מודים ששורפים זו לעצמה וזו לעצמה: על התלויה ועל הטמאה. רבי אליעזר סבר דמוזהר על שמירתה של תלויה, דכתיב (במדבר יח) את משמרת תרומתי, בשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה תלויה ואחת תרומה טהורה: ורבי יהושע אומר שתייהן באחת. כיון דתלויה היא אי אתה מזהיר על שמירתה. ועל התלויה והטהורה לא נחלקן ששורפין, דהואיל ולא הוזהר טומאה אין נראית כמטמא צידים:

ששורפין זו לעצמה וזו לעצמה.
על מה נחלקו? על התלויה ועל
הטמאה. שרבי אליעזר אומר,
תשרף זו לעצמה וזו לעצמה. ורבי
יהושע אומר, שתייהן באחת: